

Kedves Olvasó!

„A színháték mint művészi produkció, különféle művészetek és technikai segédeszközök együttes hatására épül, s benne irodalom, színjátszás, zene, tánc, festészet, sőt bizonyos gépi szerkezetek produktumai olvadnak össze valami sajátos egésszé, amelyet önálló és egységes műalkotásként fogunk fel és önálló jelenségként bírálunk el” – foglalja össze a színházművészet komplexitását Staud Géza színháztörténész *A „totális színház” – A művészetek egysége a színhádon* című munkájában, amely a *Színház* folyóirat mintegy vezércikként volt olvasható a periodika I. évfolyamának 2. lapszámában, 1968-ban. A színházművészet töretlen fejlődését, összetettségét mi sem jelzi jobban, mint hogy alig hat évtizeddel az előbbi sorok megjelentését követően is a színházi produkciók létrejöttében meghatározó – általában önmagukban interdiszciplináris – művészeti ágak, műszaki eszközök felsorolását még hosszan tudnánk tovább bővíteni. A pár éve még egyértelműen észlelhető kontúrokkal szétváló színházi műfajok szemünk láttára olvadnak eggyé, kerülnek egyre közelebb egymáshoz; korábban „hagyományosnak” tekintett színházi körülmények között egyre többet látunk tánc- vagy cirkuszművészeti alkotásokat, betéteket. Mára fel sem merülhet a kérdés; a tánc- és cirkuszművészet integráns és megkerülhetetlen része a színházművészetnek. Emellett szinte éppenhogy megszoktuk, technológiai oldalról a színházi világban „hagyományosan” alkalmazott (évről évre önmagukban is ugrásszerűen fejlődő) színházi technológiai, hatásvilágítási és hangosítási hatásokat mára egyre gyakrabban egészítik ki mozgóképes bejátszásokra, animációkra épülő vizuális effektusok, virtuális díszletelemek; érezzük, a mesterséges intelligencia térhódításával újra egy ugrásszerű fejlődés (vagy inkább változás?) küszöbén állunk.

Azt, hogy a most újra látványos lendületet kapó műszaki-technikai fejlődés minden tekintetben a szakma fejlődését szolgálja-e, nyilvánvalóan az utókor fogja eldönteni. Abban azonban vitathatatlan a felelőségünk, hogy legjobb hagyományainkból: a színház, a színház, a produkció, azaz végső soron a szakmánk tiszteletéből mit engedünk feláldozni és melyeket tartunk minden körülmények között megőrzendőnek. Mennyire tiszteljük az ember mint kreatív alkotó önálló művét? Mekkora teret engedünk ebben a mesterséges intelligenciának? Tudjuk, hogy minden színházi alkotás a hatáskeltésre épül. De mégis, van-e ennek határa? Meddig engedjük a néző-befogadó ingerküszöbének egyre magasabbra tolódását? Melyek azok az új technológiák, amelyek színházi körülmények között tartósan alkalmazhatók? Érdemes-e folytatni a mennyiség kultúrájának előre törését, vagy – technikai értelemben mindenképpen – egyre bonyolultabb előadásaink létrehozásának folyamatában az előkészítéshez szükséges idő, erőforrások biztosításával visszatérhetünk-e a minőségi szempontok érvényesüléséhez? Milyen módon tudjuk a színházi munkák biztonságát fokozni? Az új technológiák térhódításával milyen új szabályozásra lenne szükség? Biztonsági téren mely hagyományainkat kellene – új, „ránéfelvarrt” köntösben – megerősítenünk?

Kérdések, amelyek hitem szerint a gazdasági, finanszírozási szempontból nehezebbnek ígérkező 2024-es évben is lehetőséget adnak az építkezésre, tudásmegosztásra. Szakmai és közösségépítő, közösségteremtő építkezésre, amely tapasztalatait akár az előkészített, vagy előkészítés alatt álló, de gazdasági okokból most éppen megtorpant nagy beruházásainkba, színházi rekonstrukcióinkba is beépíthetők lennének, ezáltal szó szerint téglává, vassá konvertálva, betonba öntve. Hozzájárulva a vágyott fejlesztések időtállóságához Budapesten, Veszprémben, Kecskeméten éppúgy, mint Zalaegerszegen, vagy Győrön.

A Magyar Színháztechnikai Szövetség az előbbi gondolatok mentén, ebben az évben két akcióterületen kíván eredményeket elérni; egyrészt kiemelten fontosnak tartjuk a színházi működés biztonsági szabályozói korábban megkezdett áttekintésének folytatását, szakmai javaslataink megfogalmazását a megújításra, javaslattételt az elavult új Színházművészeti Biztonsági Szabályzat kiadására. Másrészt a közösségépítés terén szeretnénk újult erővel előre lépni, legjobb hagyományaink megújításával, a szakmai konferenciák, kiállítások szervezése, a tudásmegosztás terén, valamint a *Színház* hasábjain keresztül. Ehhez köszönjük a kedves Olvasó figyelmét, illetve szívesen vesszük észrevételét, javaslatát, közreműködését.

Lakatos Gergely

Színház
Előadóművészetek technikája

XX. ÉVFOLYAM I. SZÁM
2024. MÁRCIUS

MAGYAR
SZÍNHÁZTECHNIKAI
SZÖVETSÉG

A Magyar Színháztechnikai Szövetség
szaklapja

Megjelenik:

negyedévente

(március, június, szeptember, december hónap)

Kiadja:

a Magyar Színháztechnikai Szövetség
(1138 Budapest, Madarász Viktor u. 43. fsz., www.msztsh.hu)

Felelős kiadó:

Lakatos Gergely, az MSZTSZ elnöke

Alapító főszerkesztő (2005–2022):

Szabó-Jilek Iván

Meghívott főszerkesztő:

Götz Eszter

szinhaz@msztsh.hu

Szerkesztik:

Böröcz Sándor, Kárpáti Imre, Lakatos Gergely, Mikita Gábor,
Simon Ottó

Szerkesztőség:

Magyar Színháztechnikai Szövetség titkársága

1138 Budapest, Madarász Viktor utca 43. fsz.

Tel./fax: 329-0841

Korrektor:

Sehaffer Zsuzsa

Tördelőszerkesztő:

Lusztig Tibor

Nyomdai munkák:

Keskeny és Társai 2001 Kft.

Terjesztés:

előfizetéssel.

A Szövetség tagjai ingyen kapják.

Ár: 1155 Ft/példány

Előfizethető:

a szerkesztőség címén vagy a

www.msztsh.hu honlapon lévő megrendelőlapon.

A 2024. évi teljes évfolyam ára 4200 Ft.

A postaköltséget felszámítjuk.

Régebbi lapszámok – korlátozott számban – még kaphatók.

Kéziratokat, ábrákat, fotókat nem őrzünk meg
és nem küldünk vissza.

Szerkesztőségünk a hirdetések és a PR-cikkek
tartalmáért nem vállal felelősséget.

A közölt cikkek tartalma nem minden esetben tükrözi
a szerkesztőség véleményét.

ISSN 1786-6995 (nyomtatott)

ISSN 2732-0073 (online)

Címlapon:

Haydn: A filozófus lelke, avagy Orfeusz és Euridiké,

Magyar Állami Operaház, 2009,

Ambrus Mária díszlete, fotó: Éder Vera

Lapunkat rendszeresen
szemléli a megújult

www.observer.hu

Nemzeti Kulturális Alap